

SERMO XXIV.

De Pascha IV.

Legitur in Cod. Cass. xi, fol. 273, cum nomine S. Augustini. Stylus et sententiæ concordant. Ponatur post præcedentem cum numero de Pascha ix.

SYNOPSIS.

I. Christus ex Virgine natus est, eodem modo quo intravit januis clausis. II. Christum vere resurrexisse curis ipsorummet hostium probatur. III. Probatur iterum Resurrectio testimonio Angeli. IV. Mariæ Magdalene Jesus se videndum præbet.

I. « VERBUM caro factum est et habitavit in nobis (a). » Verbum caro factum est, » et quomodo factum est? ignoramus. A Deo rationem habeo, scientiam non habeo. Scio quia « Verbum caro factum est, » et quomodo factum sit, nescio. Miraris quia ego nesciam? Omnis creatura ignorat. « Mysterium enim, quod absconditum fuit in omnibus sæculis, in nostro sæculo revelatum est (b). » Dicat aliquis: Si revelatum est, quomodo te nescire dicis? Revelatum est quod factum est, cæterum celatur quomodo factum sit. Denique dicit Esaias: « Generationem ejus » quis enarrabit (c)? » Et quomodo ipse dixerat: « Ecce » Virgo in utero concipiet, et pariet (d); » dicit quod factum sit; quando autem dicit: « Generationem ejus quis » enarrabit? » hoc nobis ostendit quoniam natus qui-

(a) Joan. i, 14. — (b) Coloss. 1, 19. — (c) Isai. lxxviii, 8. — (d) Id. vii, 14.

dem sit, sed quomodo natus sit ignoramus. Sancta Maria, beata Maria mater et virgo; virgo ante partum, virgo post partum. Ego hoc miror quomodo de virgine virgo natus sit; et post sationem¹ virginis, mater virgo sit. Vultis scire quomodo de Virgine natus sit, et post nativitatem mater ipsa sit virgo? Clausa erant ostia, et ingressus est Jesus. Nulli dubium est quin clausa sint ostia; qui intravit per ostia clausa non erat phantasma, non erat spiritus, vere corpus erat; quid enim dicit? « Respicite et » videte quia spiritus carnem et ossa non habet, quæ me » habentem videtis (a). » Habebat carnes, habebat ossa, et clausa erant ostia². Quomodo, clausis ostiis, intraverunt ossa et caro? Clausa sunt ostia et intrat; quem intrantem videmus, unde intravit? Omnia clausa sunt; locus non est per quem intret, et tamen intus est qui intravit, et non paret. Quomodo intravit nescis, et quomodo factum sit, et das hoc potentiae Dei. Da potentiae Dei quia de Virgine natus sit, et tamen ipsa Virgo fuerit virgo post partum. Legimus in Ezechiel, in templi ædificatione: « Porta, inquit, hæc orientalis, quæ respicit ad » Orientem, semper clausa erit; et nemo intrat per » ipsam (b), » nisi solus pontifex. Clausa est porta, et nemo intrat per ipsam portam nisi solus pontifex.

II. Sepulcrum Salvatoris in petra durissima fuerat excisum; in petra durissima, quæ nullam habet mollitiem; et scriptum est quoniam in isto ipso sepulcro nullus ante sit positus, sed novum sepulcrum erat. Manifestum est quidem secundum litteram, quod factum est, et propterea in petra excisum est; (debemus enim primum secundum litteram dicere;) et in durissimo lapide fuerat excisum; et in novo sepulcro positus est; et grandis lapis positus est

(a) Luc. xxiv, 39. — (b) Ezech. xliv, 2, 3.

¹ Codex male nationem. — ² Vide Serm. cxci, n. 2.

ad ostium, et custodia ponitur militum in circuitu, ut quantum fortius servatur, ne furari possit, tanto magis virtus Dei appareat cum resurrexit. Si enim sepulcrum fuisset, dicere poterant: Suffoderunt terram, et furati sunt eum. Si fuisset lapis parvulus positus, dicere poterant: Parvulus lapis fuit, et dormientibus nobis, tulerunt eum. Denique in Evangelio quid scriptum est¹? « Venerunt, inquit, alia die Scribæ et Pharisæi et Sacerdotes ad Pilatum, et dixerunt ei: Domine, magus ille dicebat quoniam resurrecturus est, ne ergo veniant Discipuli ejus et furentur eum, et dicant: Resurrexit, et pejor error fiat quam factus est, da nobis qui eum custodiant, ne eum furentur. Et dixit Pilatus: Habetis custodiam; ite, facite quomodo vultis (a). » Diligentia Scribarum et hostium prodest fidei nostræ. Servate, Pharisæi, servate; Deus includi non potest; Deus in sepulcro teneri non potest, qui fecit cœlum et terram, cujus in pugillo terra est et cœlum, qui appendet mundum in tribus digitis: qui ergo appendet mundum, uno sepulcro non potest contineri.

III. Denique mulieres, Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Joseph mater, pia quidem voluntate, sed errantes, Dominum quærebant in sepulcro. Recepit quidem voluntatem, sed errorem arguit. Angelus ille, qui revolvebat lapidem, sedebat super lapidem. Et quid ostendebat? Lapis iste, cui ego supersedeo, non potest includere Dominum meum, cum prematur a servo suo; lapis ergo ille non potuit includere Jesum. Et dicit ad mulieres, quæ venerant ad quærendum eum: « Jesum » quæritis, non est hic (b). » Ubi est? In cœlo? Ultra cœlos est. In terra? Ultra terram est. Ubi cumque volueris,

(a) Matth. xxvii, 62-65. — (b) Id. xxviii, 6.

¹ Vide Serm. xlii, n. 7.

est; ubicumque es, totus est, ubicumque es et ubicumque fueris, tu ipse, qui illum quæris, in ipso es quem quæris. Audi ergo quid dicit Angelus ad mulieres: « Quid » quæritis viventem cum mortuis? Quid quæritis Dominum in sepulcro (a)? » Jesum quæritis, Dominum quæritis, quia si tantum Jesum quæritis, certum sciretis illum esse viventem; audiretis: « Medius inter vos est quem ignoratis (b). Regnum Dei intra vos est (c). » Angelus (est)¹, qui dicit mulieribus: Jesum quæritis in sepulcro, credite eum resurrexisse, et putetis in vobis quem quæritis.

IV. Maria Magdalene cum vidisset Dominum, putabat illum quod esset hortulanus²; errabat quidem in visu, sed ipse error habebat typum suum. Vere enim hortulanus erat Jesus paradisi sui, arborum paradisi. « Putabat, » inquit, quod hortulanus esset (d), » et voluit inquirere pedes ejus. Et quid ei dixit Dominus? « Noli me tangere, » nondum enim ascendi ad Patrem meum (e). Noli me tangere, « non mereris me tangere, quem in sepulcro quæris. » « Noli me tangere, » quem tantum hominem³ putas et non credis resurrexisse. « Noli me tangere, tibi » enim necdum ascendi ad Patrem meum; » cum tibi ascendero ad Patrem, tunc mereberis me tangere⁴.

(a) Luc. xxiv, 5. — (b) Joan. 1, 26. — (c) Luc. xvii, 21. — (d) Id. xx, 15. — (e) Ibid. 17.

¹ Est in Cod. non legitur. — ² Cod. male: et putasset quod hortulanus sit; putabat illum quod esset hortulanus. — ³ In Cod. desideratur vox hominem. — ⁴ Vide Serm. ccxlii, et alios Sermones, præsertim Serm. ccxlii, n. 3, circa finem.

SERMO XXV.

De Pascha V.

S. Augustino hic Sermo tribuendus est ob similitudinem sententiarum et styli, imo et ob titulum qui ejus nomen præfert. Eruitur e Codice Cass. XII, fol. 189. Locus ejus post præcedentem cum numero de Pascha X.

SYNOPSIS.

I. Mariæ Magdalene fides cum Petri fide confertur. II. Maria Magdalene Ecclesiæ comparata. III. Mariæ Magdalene fides iterum comparatur fidei Apostolorum. IV. Mariæ Magdalene fides visione Christi gaudere meretur.

I. « UNA sabbati, ait Evangelista, venit Maria Magdalene, cum adhuc tenebræ essent, ad monumentum, » et vidit lapidem sublatum a monumento, et cucurrit, » et venit ad Simonem Petrum et ad alium Discipulum » quem diligebat Jesus (a). » Videte, Fratres, videte ardorem mulieris ad sepulcrum Domini festinantis. Non horam attendit, non tempus inquit¹, sed temporum Conditorem videre concupiscit. Cucurrit prius et prævenit mulier viros². O beate Petre apostole, ubi est quod Domino promittebas dicens : « Etsi oportuerit me mori » tecum, tamen non te negabo (b). » Certe si mori non poteras pro Domino, tamen quia de te multum præsumpturas, ad sepulcrum ejus primus festinare debebas; id quod promiseras implere non potuisti; ibi te ut negares

(a) Joan. xx, 1, 2. — (b) Matth. xxvi, 35.

¹ Codex male acquirit. — ² Vide Serm. cxlvii.

una ancilla turbavit; modo te ad sepulcrum Domini Maria Magdalene prævenit. Da mihi veniam, beate Petre, si aliquid acrius dixero. Dum fide plena crederes, super aquas ambulasti, sed postquam dubitare cœpisti, paulatim in profundum demergebaris. Surge vel nunc, quia jam te ad sepulcrum Domini mulier antecessit.

II. Quæ autem sit mulier ista Maria Magdalene, Fratres, omnes nostis, qui intento corde sacras lectiones audistis; sed quia possunt et aliquanti nescire, hæc mulier ipsa est Magdalene, de qua ipse Dominus septem dæmones expulit, et quia plus ei donaverit, ideo plus diligebat. Currat ergo Ecclesia, jam currat ad Petram : « Petra autem erat » Christus (a). » Audi plane Mariam Ecclesiæ comparare¹, quæ ab immundis spiritibus liberata, prima debet ad sepulcrum Domini festinare.

III. « Nuntiavit ergo Petro et alio Discipulo quem diligebat Jesus et dicit eis : Tulerunt Dominum de monumento, et nescimus ubi posuerunt eum. Cucurrerunt » Apostoli, et ingressi monumentum, linteamina relicta » viderunt (b); » et Angelos videre non potuerunt², quia adhuc timor caliginosus Judæorum lumen in eis fidei comprimebat. Inspexerunt et reversi sunt; mulier vero non recedebat, sed foris stans ad monumentum plorabat, et quia nunquam quærentibus aliquid denegat Deus : « Inclinavit se, dum fleret, ad monumentum, et vidit duos » Angelos in albis sedentes, unum ad caput et alium ad » pedes, ubi corpus Jesu positum erat. Dicunt ei Angeli, » Mulier, quid ploras? aut quem quæris (c)? et illa dixit :

(a) I Cor. x, 4. — (b) Joan. xx, 2-5. — (c) Ibid. 11-13.

¹ Pro Ecclesia præfigurata in persona Mariæ Magdalene, Augustinus in Sermone v, n. 7, loquens de his verbis : *Noli me tangere*, ait : *Illam mulier Ecclesia erat*. Et alio Sermone ccxcv, n. 4 : *Noli ergo, inquit, modo tangere, quia nondum vides qui sum. Ecclesia ergo, cujus figuram Mariam gerebat*, etc. Vide insuper Serm. ccxlvii. — ² Id. ccxcvi.

Dominum meum quæro, Salvatorem meum; multum mihi donavit, qui me a septem spiritibus immundis liberavit. Captiva ducebar quo nolebam, et ipso adveniente, disruptis catenis delictorum meorum, sequi merui quem non merebar. « Nunc tulerunt Dominum meum, et nescio » ubi posuerunt eum (a). » O mulier, Apostoli Angelos videre non potuerunt, quia dubitaverunt; tu autem vidisti, quia credidisti. Sed tu iterum modo dubitare cœpisti. Quis enim Dominum tollere poterat, nisi ipse vellet, sicut promiserat, tertio die resurgere.

IV. « Conversa vidit Dominum stantem (b). » Ecce, Fratres, quantum amor Dei et fides exigit; illum lacrymæ aut humilitas superant¹. Nisi flens inclinaretur, Angelos non videret; et nisi converteretur, Christum Dominum videre non meruisset. « Dicit ei Jesus: Maria, quid pro- » ras? quem quæris (c)? » Et illa, apertis oculis, cum cognovisset, exclamavit: « Domine, tu es ipse rex meus et » Deus meus. Noli me tangere, dicit ei Jesus, necdum » enim ascendi ad Patrem. Et illa inquit: Deus meus et » Dominus meus (d). » Ostendis te² mihi, jam sufficit mihi.

(a) Joan. xx, 13. — (b) Ibid. 14. — (c) Ibid. 15. — (d) Ibid.

¹ Codex sine sensu: *Vel lacrymæ aut humilitas superius.* — ² Id. male ostendisti.

SERMO XXVI.

De Pascha VI.

Hic Sermo admiratione dignissimus, ob oppositiones verborum, S. Augustino negari non potest, maxime cum ejus nomen præferat in Cod. Cass. XII, fol. 17, unde assumitur. Ponatur post præcedentem cum numero de Pascha XI.

SYNOPSIS.

I. Fides unguento fragranti comparatur. II. Christus verum unguentum ab Ecclesia susceptum. III. Unguentum hoc nihil habet quod displiceat, utpote unguentum pietatis. IV. Est etiam unguentum charitatis. V. Unguentum est etiam virtutis, obedientiæ et spei. VI. Novus Adam crimen Adami prioris reparavit. VII. Christus inferorum triumphator. VIII. Christus redemptor et medicus animarum. IX. Deleto mortis chirographo, Christo nobis fideliter serviendum. X. Cum Christo resurgente, resurgendum.

I. RESURRECTIONIS dominicæ die resurgere quodam modo et renovari fidelium gaudia oportet; ut per festivitatem diei mentium alacritate renovata, regnum Dei, ad quod cum Christo et per Christum excitamur, jam intra nosmetipsos fidei collocemus affectu. Hæc enim sunt gaudia quæ non exolescunt usu, sed quibus usu virtus accedit. Quanto enim magis de Christo exultamus! Merito ergo comparandam unguentis suave fragrantibus fidem judico. Hoc enim unguentum est, quo Propheta perfusus, exultat et dicit: « Impinguasti in oleo caput meum (a). » Hoc est

(a) Psal. xxii, 5.